

Nowiny Raciborskie

Pismo dla ludu polsko-katolickiego.

Nowiny Raciborskie z bezpłatnym dodatkiem agentów 1,20 mk., z dostarczaniem w dom przez listowego 1,44 mk. — Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 15 fen. od jednołamowego wiersza drobnego w dziale ogłoszeń a 60 fen. od dwułamowego wiersza reklamowego na trzeciej stronie. Miejscze regulowania rachunku w Raciborzu. W razie konkursu lub sądowego sklagania należycie wszelki rabat ustaje. — Telefon nr. 255.

Encyklika

Ojca św. Benedykta XV.

(Ciąg dalszy.)

Jeżeli teraz od społeczeństwa obywatelskiego zwróciły Nasz wzrok na sprawy Kościoła, to możemy stąd czerpać przynajmniej jakąś pociechę dla Naszego ducha, wstrząsnionego tak wielkim nieszczerściem obecnego czasu. Bo obok oczywistych dowodów boskiej mocy i stałosci, jaką się odznacza Kościół, nie mały sprawiają nam pociechę znakomite owoce zapobiegliwej działalności Naszego poprzednika, Piusa X, który Stolicę Apostolską otoczył osobiwym blaskiem przez przykład życia świątobliwego. Jego to jest zasługa, że w stanie kaplańskim pielegnowanie religii wszędzie wielkim biu pioniem, że pobożność ludu chrześcijańskiego się rosnęciła, działalność i karność w stowarzyszeniach katolickich się wzrosła: że stolice biskupie pomogły; że pocyniono starania o wychowanie świeckich sil dla duchowieństwa tak odpowiednio do ścisłości przepisów kanonicznych, jak, o ile tego potrzeba, także z uwzględnieniem okoliczności naszych czasów; że z katedr teologicznych usunięto niebezpieczne zuchwale i nowacy; że przez jego zarządzenia pielegnowanie muzyki religijnej doznało poparcia i przez to nabożeństwo zyskało na godności; że przez wysłanie nowych misjonarzy na opowiadanie ewangelii imię chrześcijańskie daleko się rozpowszechniło.

Wielkie są zaprawdę te zasługi Naszego poprzednika około Kościoła, i potomność zachowa je w wdsięczej pamięci. Ponieważ jednak z dopuszczenia Bożego rola gospodarza jest zawsze otwarta dla zlosliwości wroga ludzi, przeto nigdy się nie zdarzy, aby nie było potrzeba zapobiegać szerzeniu się chwastu wśród dobrego zasiedu. Stosując do Siebie słowa, które Bóg powiedział do proroka: »Oto cię postanowilem dziś nad narodami i nad królestwami, abyś wyrywał i niszczyl i budował i zasiewał«, usiłować będziemy, o ile to w Naszych siłach, zawsze z największą gorliwością odwracać wszystko zło, a popierać wszystko dobre, aż się spodoba księciu pasterzy zażądać od nas sprawy ze spełniania urzędu.

Sąd Boży.

(Ciąg dalszy.)

— Z tych oto papierów, — odrzekł Gryce, podając mu listy. — Pan Klimmer należał szczęściem do tych kobiet, które lubią piisać o swoich uczuciach.

— Kto panu dał te listy?

— Panna Firman. Jest to rodzaj pamiętnika, który pani Orkut piisała, a obawiając się od dawna już śmierci z ręki męża, dala te papiery ciocie swej do schowania!

— Poswolisz mi je pan przeczytać? — szepnął Ferris wstrząsny.

— Naturalnie!

Po odejściu Gryca zabrał się Ferris do czytania pamiętnika. Nie wątpił teraz już wcale, że przyjaciel jego był skończonym lotrem, a fakt ten przepięcią serce szlachetnego człowieka niezmierną goryczą. I czuł głęboką litość dla nieszczęśliwej kobiety, która przyszła do tego niegodziwca, znosiła przez tyle lat prawdziwe męczarnie, i poniosła w końcu śmierć okropną z jego ręki.

Pamiętnik ten rozpoczęta się z pierwszym dniem jej przybycia do Sibley, a najważniejsze ustępy brzmiały jak następuje:

— Mieszkam blisko sądu i będę widywać codziennie! Jestem szczęśliwą nad wyraz! On jeszcze mnie dotyczył nie widział, ale wczoraj, gdy przed wieczorem wyszłam na miasto, ujrzałem go z daleka. Był wesoły i uśmiechnięty, serce moje zaś ścisnęło się bolesnie. On się może śmiać, podczas kiedy ja tyle leż z jego powodu wylamam! Teraz jednak będę spokojniejsza!

Więc już teraz, Czecigodni Bracia, gdy do Was wszystkich po raz pierwszy przemawiamy w encyklice, wydaje nam się wskazane poruszyć kilka głównych punktów, na które postanowiliśmy zwrócić główną uwagę. Gdy Wy przez Waszą pomoc popierać będzięcie Nasze usiłowania, tem przedżej dojrzeją upragnione owoce.

W każdym stowarzyszeniu ludzkiem, jakkolwiek byłby jego cel, nader ważną jest dla skutku wspólnej sprawy rzeczą, aby członkowie współdziałały w doskonałej jedności i nigdy nie tracili celu z oka. Dla tego nasamród starać się winniśmy bezwarunkowo o to, aby pomiędzy katolikami ustały spory i rozterki jakiegokolwiek bądź rodzaju, i aby potem nie powstały nowe spory. Wszyscy powinni być zupełnie jedne myśli i według tego postępować. — Bardzo słusznie sądzą nieprzyjaciele Kościoła, że wszelka niezgoda wiernych jest dla nich w walce korzyścią, dla tego zastosowują rozpowszechnioną u nich bardzo taktkę, że, gdy widzą katolików w zwartych szeregach, chytrze pomiędzy nich sieją nasienie niezgody, aby rozbić jedność. O, gdyby ta taktika tylko nie zbyt często przyniosła im pożądanego sukcesu ku wielkiej szkodzie dla sprawy religii! Dla tego, skoro prawowita władza coś wyraźnie zarządziła, nikomu nie przysługuje prawo do lekceważenia przepisów z tej przyczyny, że one mu się wydają niejasnymi; jeżeli zaś kto uważa co za niesłuszne, powinien to przedstawić zwierzchności, której jest poddany, i jej słuchać powinien się czuć w sumieniu zobowiązany. — Niech dalej żadna osoba prywatna nie odgrzewa w Kościele roli mistrza, czy to przez rozpowszechnianie książek i czasopism, czy przez publiczne mowy. Wszyscy wiedzą, komu Bóg w Kościele powierzył urząd nauczycielski. Nienaruszone ma być jego prawo nauczania według jego uznania. Obowiązkiem innych jest słuchać z głębokim uszanowaniem i stosować się do tego, co powiedziano. W sprawach atoli, na które bez naruszenia wiary i karności można — powiedział Stolica Apostolska o nich nie zadecydowała — róznie mieć zapatrwanie, wolno każdemu powiedzieć, co myśli, i bronić swego zdania. Ale od takich rozpraw ma być daleka wszelka niepowściągliwość w wyrażeniu, która może ciekać grzeszyć przeciwko miłości chrześcijańskiej. Każdy może bronić swego zdania

Dnia 10 Listopada.

— Przybrałam tu nazwisko pani Klimmer i uchodzi za wdowę, a mąż moj mieszka tylko o kilka ulic dalej. Dziś spotkałam go i spojrzałam mu śmiało w oczy. O, jakże się przestraszył, gdy mnie poznał. Zbladł jak ściana, starając się daremnie o przybranie wyrazu dumy i obojętności. Nie opuszcza Sibley nigdy. Boże się tylko, aby on mnie zabił, bo patrzał na mnie z taką nienawiścią, jak gdyby mnie chciał zmiażdżyć!

Dnia 24 Lutego.

— Nie mogę tego znieść dłużej! Siedzę samotna w moim pokoju, on zaś przechadza się po mieście z ludźmi, którzy by na mnie ani nie spojrzaли. Ale widać go przynajmniej.

Dnia 7 Października:

— On kłamie, mówiąc, że nigdy mnie nie kocha! Czemu się więc ożenił ze mną? Cztery tygodnie po ślubie powiedział mi wprawdzie, że jestem ordynarną i bez wychowania kobietą, i że nie może żyć ze mną. Potem to kochał mnie!

Dnia 11 Maja:

— Dzięki Bogu, że kobiety żadnego dla niego nie mają uroku. Pracuje wiele i staje się sławnym. Zadnego procesu jeszcze nie przegrał; jestem dumna na megę męża!

Dnia 5 Października:

— Nie mogę wystarczyć pieniędzmi, które mi daje. Zmuszę go, aby płacił więcej, bo chcę sobie kupić nową suknię i nowy kapelusz!

Dnia 2 Listopada:

— Byłam dziś na sądzie i słyszałam jego mowę. O jak chętnie byłaby chciała zawołać: Jestem żoną tego uznawanego, sławnego człowieka! Ale coż robić! Przyzekałam mu, że będę milczeć, i przyzeczenia muszę dotrzymać. Daje mi teraz też więcej pieniędzy. Za

zupełnie swobodnie, ale skromnie. I nikt nie ma sobie rościć prawa do oskarżania tych, którzy mają przeciwne zdanie, tylko z tego powodu o podejrzane wiare sibi niekanosć. Wierni winni też — taka jest nasza wola — powstrzymywać się od określen, jakich zaczęto używać w najnowszym czasie, aby rozróżnić katolików od katolików; a mają ich unikać nie tylko jako świeckich nowych wyrażeń, które nie odpowiadają ani prawdzie, ani słusaności, lecz także dla tego, że przeszto powoduje się pomiędzy katolikami wielki niepokój i wielkie zamieszanie. Moc i istota wiary katolickiej sa tego rodzaju, że nie można do niej nic dodać ani od niej nic odjąć. Trzeba ją albo całą przyjać albo całą odrzucić. Taka jest wiara katolicka; trzeba wierzyć wiernie i stale, aby się zbawić. Nie potrzeba więc zalednych osobnych określen dla oznaczenia wyrażenia katolickiego. Niech każdemu wystarczy, aby wyznał, że jest chrześcijainem z nazwiskiem, a katolikiem z imieniem. Niech każdy tylko stara się o to, aby istotnie był takim, jakim go nazywają.

Zresztą Kościół zada od wiernych, którzy się złącząli w stowarzyszenie na korzyść sprawy katolickiej, obecnie czegos zupełnie innego, niż aby jeszcze dłużeli się zajmowali sprawami spornymi, z których nie miażdżają korzyści. Kościół zada, aby oni ze wszystkich sił się starali o zachowanie nieskalanej wiary i aby byli wolni od wszelkich zatrzymanek fałsu, słuchając najwięcej tego, którego Chrystus ustanowił strożem i użyczyciem prawdy. Jest i dziś nie mało takich, o których mówi Apostoł, że »zamykają uszy, ponieważ nie znoszą zdrowej nauki i według swego życzenia sprawadzą sobie nauczycieli, a którzy nie chcą słuchać prawdy, a natomiast wracają się do bajek. Nadęci i zbalansowani wskutek przeceniania ducha ludzkiego, który prawdziwie w badaniu przyrody przez dobroliwość bożą wprost przedziwowych dokonał postępów, niektórzy stawiają głosny aborytet ponad autorytet Kościoła i w swojej zuchwaliści doszli tak daleko, że nie wabili się nawet tajemnice Boże i wszystko, co Bóg ludziom objawił, mierząc własnym rozumem i za stosowywać do obecnego ducha czasu. Zjadli powstali monstrualne błędy, »modernizm«, który nazwał Nasz poprzednik słusznie nowym »zborem wszystkich nankielinych i uroczystie go potępił. To potępienie

rok ubierałam może tyle, że będę sobie mogła kupić mały domek niedaleko sądu. Otrzymałałam dziś list od Adelinę. A Eryk urosł podobno bardzo i ładnym jest chłopcem.

Dnia 10 Czerwca:

— Mam własny domek, ale mój mąż jest człowiekiem okrągłym, bez serca! Dziś spotkałam go na ulicy, nikogo nie było w pobliżu, przystąpił więc do mnie i powiedział, że zakazuje mi wychodzić we dnie na miasto, że niechce mnie spotykać, że jestem mu wstępna! Usłucham, ale zmuszę go, aby przychodził do mnie! Nie mogę żyć nie widząc go, bo pomimo wszystkiego złego, jakie mi wyrządził, kocham go szaleśnie! Jeżeli się nie zgodzi na bywanie w moim domu, powiem każdemu, że jestem jego żoną!

Dnia 16 Czerwca:

— Zgodził się na to! Wie on, że nie pozwoli z siebie żartować. Jadi dziś u mnie obiad i potrawy smakowały mu bardzo. Ale zresztą nie rozmawiałcale ze mną. Będzie się odtąd stoować u mnie i zapłacić mi za to dużo pieniędzy. Może wiec bywać jawnie w moim domu, a ja mam tę korzyść, że zobaczę go codziennie!

Dnia 18 sierpnia:

— Wczoraj był tak uprzejmy, że odwiedził się piąć jego ręce. Ach, jak się o to rozziegnie! Myślam, że mnie uderzy! On mnie nienawidzi! Jestem rzeczywiście stara już i brzydka, więc nie dziwi się, że mnie nie kocha. Ale na sieniach się nie zaszupełni przeciemi!

Dnia 8 września:

— Dzisiaj był Eryk u mnie. Ładny i miły chłopak, zdejcie się, że bardzo dobra ma serce. Mam już 5000 dolarów w banku, zrobię więc testament i zapiszę wszystko Erykowi.

wiec. Czegodni Bracia, powtarzamy tu w całej mierze; a ponieważ ta zaraza, która tak bardzo się szerszyła, jeszcze nie wszędzie jest stłumiona, lecz także podzieliła, przeto nich wszyscy — napominamy do tego — stręga się jak najstarszej przed zarażeniem się od tego siego. Do tego można zastosować słowa Józefa, który je powiedział z innego powodu: »To jest ogniem pożerający aż do zniweczenia i wyrywający wszystkie rośliny z korzeniem«. — A pragniemy, aby katolicy nie tylko odwracali się ze zgrozą od fałszów, lecz także od tak zwanego ducha modernistycznego. Kto się da kieszać tym duchem, gardzi dumale wszystkim, co się wydaje starodawnem, a przyswaja sobie chciwie wszędzie, co nowego: w sposobie mówienia o sprawach Bożych, w sprawowaniu nabożeństwa, w urządzeniach katolickich, nawet w prywatnej praktyce pobożnej. Dlatego jest naszą wolią, aby zachowywano świętą prawo naszych przodków: *Nihil novetum nisi quod traditum est*. Nic nie należy zmieniać, jeżeli zmiana nie opiera się na tradycji. To prawo należy w sprawach wiary zachować nienaruszone, i według niego ma się stosować także to, co może doznać zmiany, bo i ta najczęściej obowiązuje reguła: *Non nova, sed noviter: nie nowe rzeczy, lecz nowy ich sposób.*

(Dokonanie nastąpi.)

Urodziny Ojca Św.

W rocznicę swych urodzin, dnia 22 listopada tegoż dnia 3 po południu udał się Ojciec św. do bazyliki świętego Piotra, by pobłogosławić ludność Rzymu. Na ceremonię te zaprosili księcia osobami listami 25.000 katolików. O kwadrans na drugą otwarto bazylikę i ludność tak ustawiono, aby w środku było wolne przejście do trona papieskiego.

O godzinie wpół do czwartej wyszedł Ojciec św., poprzedzany gwardią przybocznią i szlachtą watykańską, ze swych prywatnych apartamentów, udając się przez salę palm, następnie przez salę książącej i salę królewską do kaplicy Najświętszego Sakramentu, gdzie został przyjęty przez kapitułę świętego Piotra. Papież pomodlił się przed ołtarzem, poczem usiadł na krześle papieskim. W chwili wejścia Papieża do bazyliki zaczynały srebrne trąby i rozległy się hymn papieski, podczas gdy tłum zaczął klasnąć w ręce a damy powiewały chusteczkami. Ojciec święty dawał ustawicznie zakończenia, aby ludność zaprzestała tych owacyj, ale tłum nie ustawał i wołał bez ustanku: Niech żyje Papież! Ojciec święty udzielił obecnym błogosławieństwa. Po chodzie papieskim udał się na środek bazyliki a gwardia prezentowała broń.

Zsiedziszy z krzesła papieskiego udał się Ojciec święty na tron, mając po prawej stronie proboszcza bazyliki Ranuzziego, a po lewej mistrza podkomorskiego Sans de Sampera, Kardynała Pompili, postąpiwszy przed tron papieski, odczytał adres mieszkańców Rzymu, poczem zabrał głos Ojciec św. W prostych słowach dziękował Papież ludowi za jego przywiązanie do Kościoła i wyrażał swą radość z tego powodu. Przemawiając na ten sam temat, mówiąc Ojciec św. dalej co następuje: »W tej uroczystej chwili przypominają mi się słowa, z którymi zwracał się Paweł św. do przodków waszych, drodzy synowie Rzymu. Apostoł Kościoła nie dziękował Bogu za potęgę, ani za bogactwa Rzymian, lecz dziękował za stałość w wierze. Także i My dziękujemy Bogu, żeście publicznie okazali dzisiaj, iż wiara żyje w piersiach waszych. Echo waszych głosów radosnych rozniesie się po najdalszych nawet częściach świata i dla tego powtarzamy słowa świętego Pawła: Gratias

Dn. 19 lutego:

— Jeżeli umrę nagle, to nikt nie dowie się, że jestem żoną adwokata Orkutta! Bo on zabierze zaresztem świadectwo naszego ślubu i zniszczy je. Nie mogę się pozbyć tej myśli, ale nie wiem, jak postąpić! Wczoraj byłem w jego domu. Ach jak pięknie on mieszka! Ponieważ wyjechał, przeto poszłam do jego siostry, aby zapytać, kiedy wróci. Nie mogło to nikomu wydawać się nieostosownem. Gdyby mnie kochał, mieszkałabyem teraz w tych przepięknie urządzonej pokojach, chociaż słuszyłem chętnie u niego, byleby mnie tylko przyjął do swego domu!

Dn. 30 marca:

— Walery Hildret umarł, nie potrzebuję go się już obawiać. Syn jego jest niedorosły, więc i z tej strony nie grozi mi chwilowo niebezpieczeństwo, ale mójąż! Boję się!

Dn. 26 maja:

— Świadectwo ślubu zginęło! Przeszukalam wszystkie kąty i nie znalazłam nic! Może chce się żenić z inną, ale na to nie pozwól! Pamiętnik mój oddam ciotce Firmie do schowania. Oświadczam tu raz jeszcze uroczyste, że jestem żoną adwokata Orkutta. Ślub nasz odbył się w Swanson dn. 3 lipca 1867.

Dorota Orkut.

Gryce odjeżdża.

— Helenko!

— Czego sobie życzysz, kochanie?

— Czemu taki hałas na ulicy?

Helen Darling spojrzała czule na bladą twarz przyjaciółki.

ago Deo, quia fides vestra nuntiatur in universo mun-

doce. — świadczenie się jest potrzebne, jeżeli w sepoliturze to- na zmarłego jest wymieniona z imienia, nazwiska jego i nazwisko z domu jako wdowa po zmarłym).

b) Urzędowe poświadczenie o tem, że dziedzictwa były zamienne,

c) że żadne z dzieci nie przyjęto do posiad-

skiego wielkiego wojskowego zakładu sierot, albo które

VII. Ustanowienie przez sąd opiekuna albo wychod-

wawcy.

VIII. Oprócz tego należy we wniosku podać:

a) czy i gdzie zmarły był ustanowiony jako urzę-

dunek w służbie Rzeszy niemieckiej, państwowego albo ko-

niemoc albo w instytucjach zabezpieczenia na starość i

kich, które całkiem albo w części skrywają się z in-

b) Należy podać przyszłe miejsce zamieszkania

wdowy.

Wniosek o pensję rodzinę należy również podać

do miejscowej władzy policyjnej w miejscu zamieszka-

wojny. Do wniosku dołączyc trzeba świadczenie o

jeżeli tego świadczenia obtrzymać nie można, inaczej po-

Pretensye rodzin, pozostałych po poległych żołnierzach.

II.

Czy droga prawna jest dozwolona?

Z powodu pretensji o pensję wdowią i sierocią droga prawna jest dozwolona. Ale prawo skargi traci ten, kto nie podnieś skargi aż do upływu sześciu miesięcy po dostawieniu mu decyzyjnej administracyjnej władzy wojskowej kontyngentu. Wniosek o udzielenie prawnych należności dla rodzin po żołnierzach, poległych na wojnie, ma według rozpórzanienia ministra wojny przygotować i dalej przesłać ta komenda obwodowa, w której obwodzie mieszkała ta rodzina albo przebywała z powodu wojny.

Wnioski o udzielenie pensji wdowiej i sierocią należy stosować do miejscowej władzy policyjnej w miejscu swego zamieszkania albo w miejscu pobytu, wybranego z powodu wojny.

Jako dowody trzeba dołączyć:

I. Metryki małżonków. Tych metryk nie potrzeba, jeżeli daty urodzenia wynikają ze świadectwa ślubu, albo jeżeli chodzi tylko o pensję sierocią lub jeśli małżeństwo trwało przeszło 9 lat.

II. Świadectwo ślubu albo, jeżeli są uprawnione do pensji sieroci z kilku małżeństw, odnośnie świadectwa ślubu. Metryki i świadectwa ślubów oznaczonych przed 1 kwietnia r. 1887, w pruskiej wojskowej kasie wdów zabezpieczonych oficerów i urzędników znajdują się w reguli w generalnej dyrekcyi pruskiej wojskowej instytucji pensywnej dla wdów w Berlinie (Berlin W, Leipzigerstr. 5).

III. Świadectwo urzędu stanu cywilnego o śmierci męża i, jeżeli uprawniono do pensji dzieci straciły taką matkę, sepulture (poświadczenie śmierci) matki z urzędu stanu cywilnego.

IV. Metryki urzędu stanu cywilnego dla każdego dziecka, uprawnionego do pensji, nie mającego jeszcze lat 18. (Zamiast płatnych wyciągów z rejestrów urzędu stanu cywilnego dozwolone są poświadczenie w skróconej formie (nie odpisy), które w Prusach wystawiają urzędnicy stanu cywilnego z pieczęcią i podpisem bezpłatnie, a z których wynikają potrzebne dane. Miejscowość daty są wypisane słowni)

V. Urzędowe poświadczenie o tem, że

a) małżeństwa nie rozwidzono prawnie, albo

wspólności małżeńskiej prawie nie zniesiono. (To po-

— Dzisiaj mogę ci wszyskiego powiedzieć — szepnęła. Była bardzo chorą, i leżała kilka dni bez przytomności, ale radość udrowiła ją. Otóż przed kilku minutami wypuszczono Mansella z więzienia.

— Wiec on jest wolny! Oh, Helenko!

— Tak! Dziwne rzeczy wyszły na jaw. Adwokat Orkutt...

— On zabił wdową, nieprawda?

— Zapewne, ale wiesz dlaczego?

— Nie! Mówił, że dla mnie, tego jednak nie rozumiem.

— Pani Klimmer była jego żoną!

— Boże wielki! I on, mając żoną, śmiały starać się o mnie.

— Tak, to rzeczywiście niegodziwy człowiek! Ale nie myśl już o nim. Wstań teraz, kochanie pan Gryce bowiem chciałby się z tobą pożegnać. Byrd i Hickory odjeżdżają dzisiaj także.

Po obiedzie przyszedł Gryce i zastał Iwonę, bladą jeszcze i słabą, ale spokojną w salonie profesora.

— Widzisz pani, zawołał wesoło, że dotrzymałem przyczynienia? Wszakże wszystko dobrze się skończyło!

— Nie wiem, jak panu podziękować, rzekła Iwona z łzami w oczach. Ocaliłeś życie twojego ludziom...

— No, no, nie moja w tem zasługa. (Gdyby ga-

leż nie była zabita tego lotra, to kto wie, czy byłbym zdolny dowrócić niewinności Mansella. Sprawa jego stała bardzo zle!

— Powiedz mu pan jeszcze... zaczeka nieśmialo.

— Nic nie powiem, przerwał z uśmiechem. Naj-

lepiej będzie, że sami wyjaśnimy sobie nawzajem wasze

podejrzenia.

— Nie będę miała pewnie do tego żadnej sposobyści, rzekła Iwona smutnie. On nigdy mi nie wykazał żadnego szaleństwa.

— Zobaczmy, zobaczymy! Muszę niesięsię pożegnać panią teraz, obowiązki moje nie pozwalały mi tutaj dłużej zostać. Spodziewam się w interesie pani, dość skończając serdecznie jej rękę, że nigdy się już nie zobaczymy. Zacznię nowe życie, drogie dziecko, i bądź szczęśliwa, jak na to zasługujesz!

Iwona została sama.

Nigdy jeszcze nie czuła się tak opuszczona, jak w tej chwili. Bryka otoczyła teraz pewnie znajomą i przyjacielem, podczas kiedy dla niej nie było już miejsca na świecie. I gorące łzy spływały po twarzy nieszczęśliwej dziewczyny.

Helena Darling nie próbowała jej pocieszać. Wezwała do pokoju, zostawiła drzwi otwarte i po chwili oddaliła się znów, twarz jej promieniowała prawdziwą szczczęliwość.

Iwona ciągle jeszcze płakała. Nagle podniosła głowę, zdawało jej się bowiem, że ktoś wymawia jej imię. I gdy teraz spojrzała na otwarte drzwi...

Na progu stała wysoka piękna postać mężczyzny o błyszczących oczach, wpatrujących się w nią z nieopisaną miłością.

— Iwono! Najdroższa! zawołał Bryk biegąc do niej z otwartymi ramionami. — Zaczniemy nowe życie, zapomniemy o przeszłości! Szczęścia naszego nic już teraz nie zakłóci!

KONIEC.

wojennych, ogłoszeń oddziałów wojska i władz w tygodniu wojskowym (Militärwochenblatt) albo i w innych gazetach. Także wystarczyły wskazanie na odnośny numer wykazów strat wojennych.

Na wniosek wystawia osobne poświadczenie ośmierci centralne biuro informacyjne w ministerstwie wojny (Zentral-Nachweis-Bureau des Kriegsministeriums — Berlin N. W. 7, Dorotheenstrasse 48).

Zapomogł dla rodzin, których ojcowie są na wojnie, placi się na mocy ustawy dla Rzeszy niemieckiej z 28 lutego r. 1888 i 4 sierpnia r. 1914 tak długo, dopóki wdowom i sierotom nie wypłaca się pensja wdowiej i sieroci, od której się nic nie odciąga. Otrzymanej zapomogi zwracać nie potrzeba.

Co tam słychać w świecie.

Zbrojenia na morzu.

»Rivista marittima«, pismo, wychodzące w Rzymie, podaje liczbę okrętów, znajdujących się w budowie w chwili wybuchu wojny. Według wykazu tego ma Anglia w budowie 16 krążowników o pojemności 25—28 tysięcy ton, mających być gotowe w roku 1915, 19 okrętów wywiadowczych, dalej 44 kontrtorpedowców i 27 łodzi podwodnych.

Francja ma w budowie 8 krążowników o pojemności 25 000 ton, które będą gotowe w roku 1915. Dalej 5 pancerników, 8 kontrtorpedowców i 22 łodzi podwodnych.

Rosja ma w budowie 8 pancerników, gotowych na rok 1915, 8 krążowników, 49 torpedowców i 25 łodzi podwodnych.

Statystyki Niemiec i Austrii z łatwo zrozumiałych powodów nie podajemy.

Sity Portugalii.

Armia lądowa Portugalii wynosi w czasie pokojowym od 25 000 do 30 000 ludzi. Do tego dochodzi 5000 ludzi z marynarki i około 5000 gwardii republikańskiej, która pełni służbę policyjną w kraju. W Portugalii dziś jest połowica milicyi i w najlepszym razie armia wynosi na stopie wojskowej 100 000 ludzi. Wysprawa armii portugalskiej jest podobno bardzo słaba. Karność zaś podobno wojsku temu wcale nie znana. W roku 1912 w sprawie Portugalii uchwalona została nowa flota, wątpią jednak, czy uchwalony wówczas program został wykonany, szczególnie że kraj cierpił zawsze na brak pieniędzy. Po za tem Portugalia posiada jeden pancernik z r. 1876, 4 krążowniki mające po lat 16 względnie 18, 14 kanonierek, 4 rzeczone kanonierek, 3 torpedowce i jeden okręt do zatkania min.

Nowy francuski mundur polowy.

Berl. Tageblatt donosi z Krystynii, iż według telegraficznej wiadomości z Paryża ukazał się już nowy mundur polowy wojska francuskiego. Czerwone spodnie skasowane. Czarny mundur utrzymany jest w kolorze szaroniebieskim i białym. Czako posiada tę samą formę, zaopatrzone zostało tylko daszkiem dla ochrony uszu i tylnej części głowy. Mundur jest prawie niewidzialny.

Spisek na sultana.

Londyn, 26 listopada. »Daily News« otrzymując z Konstantynopola zawiadomienie, że władze polityczne wykryły nowy spisek przeciwko sultanowi i dokonywują z tego powodu licznych aresztowań wśród najróżnorodniejszych sfer. Między aresztowanymi znajdują się też spora liczba związku zorganizowanego przez Burhan Eddina, syna byłego sultana. Istnieje podejrzenie, że w spisku zamieszany jest również następca tronu Yusuf Isseidin.

Podebną wiadomość otrzymały również pisma państwowe. »Tempo« pisze jednak od siebie, że dotychczas nie otrzymał potwierdzenia tejże wiadomości.

Wojna.

Wiadomości urzędowe z pola walki.

Główna kwarta, 30 listopada przed pol. (W. B. T.) Na zachodnim polu walki nic nie zaszło.

Na granicy Prus Wschodnich nie udało się próba napadu większych sił rosyjskich na niemieckie fortyfikacje na wschód od Darkehnow. Rosyjanie ponieśli wielkie straty. Reszta atakujących, kilku oficerów i 600 chłopów, zostali wzięci do niewoli.

Na południe od Wisły doprowadziły wcześniej wspominane kontrataki do godnych wspomnienia skutków. 18 armat i więcej jak 4500 jeńców zostało zabranych.

W południowej Polsce nic szczególniejszego nie zaszło.

Cesarz na wschodniem polu walki.

Główna kwarta, 29 listopada (W. B. T.) Urządowe. Cesuar znajduje się obecnie na wschodnim polu walki.

Główna kwarta, 1 grudnia przed połud. (W. T. B.). Na zachodnim polu walki nie ma nic nowego. Także w Prusach Wschodnich i w południowej Polsce panuje na ogół spokój. W północnej Polsce na południe Wisły wzrosł ląd wojenny, o którym donoszono wcześniej. Liczba wziętych do niewoli powiększyła się o 9500, liczba armat zabranych o 18; oprócz tego wpadło 26 karabinów maszynowych i liczne wozy z amunicją w nasze ręce.

Berlin, 30 listopada. (W. T. B.) Komunikat głównej kwatery niemieckiej z dnia 29 bm. opisuje: O naszych wojskach na zachodzie wiadomo, że usiłowania ofensywne nieprzyjaciela w okolicy na południe wschód Ypres i na zachód Lens zostały zatrzymane.

Na wschodzie jest położenie na prawym brzegu Wisły niezmienione. Ataki rosyjskie w okolicy Łodzi odparto, poczem rozpoczęły kontratak miał powodzenie.

Z południowej Polski nie ma wiadomości ważnych.

Najwyższa komenda wojskowa.

Wiedeń, 29 listopada. (W. T. B.) Urzędująco donoszą pod dniem 29 listopada w południe: Dzień wczorajszy przeszedł na całym naszym froncie w Polsce rosyjskiej i zachodniej Galicji bardzo spokojnie. W Karpatach zostały wojska rosyjskie, które dotarły do Homonny, pobite i odparte. Nasze wojska zabraly 1500 jeńców do niewoli.

Zastępca szefa sztabu generalnego von Hoefer, general-major.

Sztandar polskiego legionu.

»Pester Lloyd« z 23 b. m. podaje co następuje: Budapeszteńskie stowarzyszenia akademickie ofiarowały polskiemu legionowi sztandar, który 22 bm. przed południem uroczyste zostało poświęcony. Chorągiew wyobraża na jednej stronie ukoronowanego białego orła, a pod nim napis: »Skech z jje Polska! (Jeszczę żyje Polska!)«, a na drugiej stronie Małka Boska Częstochowska. Obie wstęgi czerwono-biało-błękitne noszą napis: »Leongel legionak, Budapest 1914. — Attilanos egyetemi segelyegylete. — Poświęcenia sztandaru dokonał prof. dr. Alojzy Wolkenberg w kościele uniwersyteckim. Na mszy świętej było obecnych około czterdziestu członków legionu pod przewodnictwem hr. Władysława Stadnickiego, dalej profesorowie uniwersytetu Juliusz Kovacs i dr. Wiktor Concha. W czasie mszy odśpiewał chór akademickiego tow. śpiewackiego polski i węgierski hymn. Następnie ogłoszono legionistów polskich w domu Akad. Stowarzyszenia wzajemnej pomocy, zamiesionym obecnie na szpital wojskowy.

Podczas biesady dr. Juliusz Baranowski miał gorącą przemowę w języku polskim, przyjętą z entuzjazmem. Polski legion odchodzi w tych dniach na plac boju do Galicji.

Zatopienie angielskiego parowca.

Grimsby, 28. listopada. (W. T. B.) Z Recamp donoszą, iż angielski parowiec »Primo« został na wysokości Kap Antifer przez niemiecką lódź podwodną zatopiony.

Japonia zapowiada dalsze walki z Niemcami.

Berl. Tageblatt zamieszcza telegram wiany z Chrystianii, według którego paryski »Tempo« otrzymał w piątek następujące doniesienie ze stolicą japońskiej Tokio: Japoński prezydent ministrów, hr. Okuma oświadczył, że udział Japonii w wojnie nie zakończył się na zdobyciu tylko Kiaczau. Niemcy niechaj liczą się z tem, że podczas wojny jeszcze dalej spotykać się będą z armiami japońskimi i flotą.

Z blizka i z daleka.

* Raolborz. Z powodu zbliżających się świąt Bożego Narodzenia zwraca urząd poczty wszystkim na to uwagę, by wszelkiego rodzaju przesyłki pocztowe co

najpóźniej do 22 grudnia br. dostawały na pocztę; w przeciwnym bowiem razie dojdzie przesyłki dopiero po świętach do rąk poszczególnych odbiorców. — Zauważamy, że poczta w tym czasie tylko mocno związana przesyłki odbiera; również poczta odbiorcy jak i miejsce jego zamieszkania winno być widoczne i czytelne. W czasie zaś od 12 do 24 grudnia nie wolno adresować kilka paczek na jeden przetwarz pocztowy.

Wybory do rady miejskiej odbyły się w tym roku bardzo spokojnie, ponieważ kandydatom centralnym nie stawiono żadnych konkandydatów. Z tego powodu, a także z powodu wojny, udział w wyborach był bardzo słaby, tak że wybrani kandydaci otrzymali zaledwie połowę głosów, co ostatnim razem przed dwoma laty.

Zastrzelony uciekinier. W poniedziałek wieczorem zatrzymany transportujący więziona podoficer w Zwingerstr. handlarza Jakuba Grossberga z Częstochowy, skazanego przez sąd wojskowy na 15 lat domu karnego, ponieważ tenże po przybyciu do Radiborza próbował ucieczki. Kula przeszła uciekinierowi przez głowę i spowodowała śmierć na miejscu.

Wsparcia dla położnic. Reda związkowa na ostatnim swoim posiedzeniu uchwaliła udeleć wsparcia żonom wojskowym sanitariuszom na czas połogu, o ile mówiąc ubezpieczeni są na wypadek choroby. Wsparcie polega na bezpłatnej pomocy skuszenie lub lekarskiej, dalej na pomocy pieniężnej na przekaz 8 tygodni w wysokości 1 marki dziennie, oraz jeśli matka sama karmi niemowlę, w dopłacie 50 fen. dziennic na przekaz do 12 tyg. Pomocy udziela się także wówczas, gdy matka wstępując do wojska, nie ubezpieczyła się nadal dobrowolnie. Dalej mają kasy chorzych udzielac takiej samej pomocy tygodniowej kobiety ubezpieczonym w kasie. Uchwała ta zacznie obowiązywać natychmiast, skoro ja parlament zatwierdzi. Pochłonie ona około 2 milionów marek na miesiąc.

Wynagrodzenie dla rodzin mających więcej synów na wojnie. Prawo z dnia 26 marca 1914 r. przewiduje specjalne wynagrodzenie dla rodzin, mających kilku synów we wojsku. Prawo to obejmuje także na czas wojny. Prawo do wynagrodzenia ustanowi z chwilą zwolnienia syna od службы wojskowej albo z chwilą jego śmierci. Stwierdzenie wypadków śmierci na wojnie jest jednak w licznych razach połączone z trudnościami. Miarodajne wiedzie otrzymać wiele wskazówek, że mają wynagrodzenia takie wyplacając dopiero, dopóki nie otrzymają zupełnie pewnej wiadomości o śmierci. Jako zupełnie pewne źródło uważa się ma urzędowe listy strat wojennych. Jeżeli w liście nie jest określony dzień śmierci, w takim razie jako dzień śmierci uważać należy datę wydania listy. Jeżeli w listach tych żołnierz podany jest jako zaginiony, to wynagrodzenie z powodu braku zupełnie pewności wiadomości o losie danego żołnierza, należy dalej wyplacić. Wyplacony jest raz wynagrodzenie, wiedzie nie mają za zasadę ciągnąć z powrotem.

Wysyłka pieniędzy do jeńców w Rosji. Odtąd wolno do jeńców, znajdujących się w niewoli rosyjskiej, wysyłać także przekazy pieniężne, lecz najwyżej 300 rubli na jeden przekaz. Adresować należy: Königl. Schwedisches Postamt Malmö i Upa — Schweden. Na tylnej stronie odcinka umieszcza się dokładny adres odbiorcy, do którego pieniędze się wysyła. W miejscu przeznaczonym zwykle do napisania nazwiska, napisać należy słowa: »KriegsgefangenenSendung — Taxirei. — W Malmö urząd pocztowy przepisuje przekazy niemiecko-szweckie na szwedzko-rosyjskie.

Przepisy policyjne dla bezpieczeństwa ruchu obowiązują nadal w całej półpi. A więc sieci i schody należy dostarczyć oświetlenie od nastania zmierzchu aż do chwili, gdy zwykły ruch w domu ustanie. Tak samo w razie gołolodzi lub jakiejkolwiek gładkości, na chodnikach i trotuarach należy posypywać piasek popiół lub tynk podobne, aby przechodnie mogli bezpiecznie przechodzić. Kto się do tego nie zastosuje, naraca się na karę oraz na wynagrodzenie wszelkich szkód, jakie powstają przez zaniechanie tego obowiązku.

Z innych dzielnic.

Polska nauka religii dozwolona? Tägliche Rundschau donosi, że wskutek uchwały pruskego ministerstwa w szkołach Księstwa Poznańskiego pozwolono ogólnie na nauczanie religii w języku polskim. Tą samą wiadomość podają i inne pisma państewkie.

Ceny zbożowe we Wrocławiu

dnia 1 grudnia 1914.

	towar	dobry	średni	pośredni
Paźnica biała	24,70—25,20	00,00—00,00	00,00—00,00	
» zółta	00,90—00,99	00,00—00,00	00,30—00,00	
Zyto	20,70—21,20	00,00—00,00	00,00—00,00	
Ječzmień browarowy	00,00—00,00	00,00—00,00	00,00—00,00	
Ječzmień	22,50—23,50	00,00—00,00	00,00—00,00	
Ćwies	19,90—20,40	00,00—00,00	00,00—00,00	
Groch Wilkoria	00,00—00,00	00,00—00,00	00,00—00,00	
Groch	00,00—00,00	00,00—00,00	00,00—00,00	

Za ogłoszenia redakcja nie przejmuje żadnej odpowiedzialności.

Opple r', dentystka

Racibórz, Odrzańska ul. 2

wykonuje

sztuczne zęby, plomby
po dawnych tanich cenach.

Mówię się po polsku.

Emil Beck

w pobliżu dworca,
Racibórz, ul. Dworcowa 10.
Wielka palarnia kawy z elektrycznym pędem
poleca

doskonale palone kawy,
funt 1.60, funt 1.80, funt 2.00.
chińską herbatę, kakao, czekolady
po jak najniższych cenach dziennych.

konserwy owoçowe
po zdziwiająco niskich cenach.

Rum Jamaica, likiery, koniak,
czerwone wina (do grzanego wina)
 $\frac{1}{2}$ but. 1.25, $\frac{1}{2}$ but. 1.50, but. 1.75 i t. d.
dalej

**wszelkie delikatesy,
i towary kolonialne**
na święta Bożego Narodzenia.

W Koźlu !

Bank Ludowy

ul. Koszarowa (Kasernenstr.) 9
przyjmuje wkładki, oszczędności, zacząwszy od
jednej marki po

4% za kwartecznem wypowiedzeniem,

3 $\frac{1}{4}$ % za miesięcznym

3% za tygodniowem

Udzielają pożyczek na weksle w jak najdostępniejszych warunkach.

Bank otwarty w dni powszednie od godz.
8—12 przed poł. i od 2—4 godz. po poł., w niedziele od godz. 8—9%, przed poł.

**Sprzedaż rumu Jamajka, koniaku,
likierów, rozmaitych win**

w butelkach jest aż do odwołania
znowu dozwoloną; nadają się zwłaszcza
na wysyłki polowe.

**Max Böhm, Racibórz,
fabryka likierów, Odrzańska ul.**

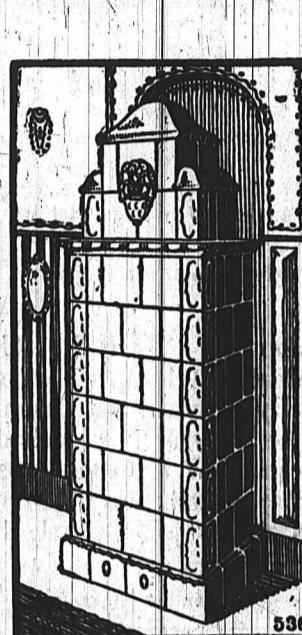
W obecnych czasach najpe- wniejsze pieniądze w banku!

Przymujemy depozyta w każdej wysokości
zaczynając od 1 mk. i placimy od nich:

3%	za tygodniowem wypowiedzeniem,
4%	» kwartecznem
4 $\frac{1}{4}$ %	» półrocznym
4 $\frac{1}{2}$ %	» rocznym
5%	» dwuletnim

Bank Ziemiański-Landbank,

w Bytomiu G. S. (Beuthen O.S.)
ulica Dworcowa 37 (Bahnhofstrasse).

**Najlepsze i najtańsze
piece kachlowe
zakupuje się tylko wprost z
fabryk**

A. Preiss

Ostrów-Racibórz, tel. 202.
Rozbark-Bytom, tel. 1043.

Połączenie z największymi fabrykami pieców i porcelany w Meissen, oraz fabryki płyt ściannych Ernst Teichert.

Bank Ludowy

spółka zapisana z nieograniczoną pokładką

telefon 187 w Raciborzu telefon 187

ulica Panieńska nr. 16 (we własnym domu)

filia w Wodzisławiu, Rynk nr. 7

przyjmuje depozyty (oszczędności)

placąc od nich 3%, 3 $\frac{1}{4}$ % i 4%, wedle wypowiedzenia

od dnia wpłacenia,

udziela pożyczek wekslowych,

przy kwartalnej odpłacie $\frac{1}{10}$ sumy po 5%

reguluje hipoteki,

dyskontuje weksle kupieckie, t. zw. prima weksle,

urządza konty bieżące

dla kupców i przemysłowców.

Bank jest otwarty: rano od godz. 8—12

popołudniu od godz. 3—5.

Bank jest zamknięty: w niedziele, święta i

we wszystkie soboty popołudniu.

Przez agentów interesów się nie
załatwia.

Oskar Dawid,

zegarmistrz i złotnik,

Racibórz, Odrzańska ul.

naprzeciw sklepu żelaza Cohna.

Polecam moje wielkie sklepy zegarków kieszonkowych od 1,70 mk. do najdroższych, jako też damskich zegarków od 4 mk. Złote zausznice od 1,80 i francuski double od 0,50 mk. Obrazki ślimak bez fug od 3 mk., złote od 10 mk. do najdroższych.

Regulatory i zegary ścienne z dobrym werkiem tanio i w wielkim wyborze. Budzik od 1,70 mk.

Reparacje wykonuje się przy jak najtańszej obliczeniu porządnie, szybko i starannie.

Książki do nabożeństwa

w jak największym wyborze poleca

Księgarnia „Nowiny Raciborskich”

Papier listowy

zawierający następujące serię:
I barwne: 1) Nasi św. Patro-
nowie, 2) Narodowe, 3) Cztery
pory roku, 4) Zwycięstwo
du górnoscielskiego, 5) Typy
du górnoscielskiego — w każdej
tekce 4 ark. list papieru, 4 koperty,
podkładka i bibułka
II jednokolorowe: 1) Roc-
kościelski, 2) Nasza działość,
3) Nasi wieszcze, 4) Miejsce pa-
trnicze N. P. Marii, 5) Mała
ziemia, — w każdej tekce 4
mk. list. pap., 4 koperty, pod-
kładka i bibułka

polecają,

„Nowiny Raciborskie”

Steckenpferd-Seife

szopek mydeł, zwane
Lillemitz-Seife na delikatną,
białą skórę i pie-
kną pień, sztućca 50 fen.
Dalej, czyni Dose-Cream
czekolada i chropowata
skóra biała i miękka, aby puch
Pudełeczek 50 fen. na składzie w
Raciborzu: Kurn Reederer, Nowa ul.
L. Gryglewicz, W. Przedmo. 122
Silesia-p. Popiel, Nowa ul. 15
Bernhard Pitsch, W. Przedmo. 31,
P. Becker, Odrzańska ul. 51
Konrad Dohm, Tumska ul. 9
W Wodzisławiu: J. Michałek.

J. Axmann, Racibórz
Dominikański plac
poleca swój

zakład fotograficzny
do faksawego uwzglę-
dnienia.

Dla naręczonych ce-
ny wyjątkowe.
Dostarczam próbki.
Wykonanie skuteczne.

Włosie końskie

kupuje i
pracuje
w najwyższej cenie

Robert Schipko,
Racibórz, Odrzańska ul.

Listy chrzestne
z polskimi napisami polecają
„Nowiny Raciborskie”

Ponio-
chaj i w
bardzo bra-
go radują-
katolickie
one nie ty-
opieką za-
kwitaly, g-
do przepis-
jeszcze da-
tych stow-
zawsze pa-
drości: M-
wienie nie
Kościola, a-
żemie.

Aby
ny potrze-
restronie
Pan powo-
uchowny
na staran-
tak tych,
naklania-
kandydató-
zajdzenia
wy do teg-
najwięks-
Was zakli-
ie zachę-
równa.
Pis X.
emy o te-
we rozpo-
Exhorta
wypłym
ich przes-

Nar-

Wie-
jednak t-
dziedzic
walem s-
wek, jak
ważniejs-
Ojci-
matka w
majątku
odied by-
był moj-
żkiem se-
usprawie-
pałco je-
a roślak-
czego si-

Byl-
wi jej t-
piękuned-
Starusze
marsz-
żoli się
Chin po-
zaz... ze
poznał...